

### **Список використаних джерел:**

1. Конституція України. Відом. Верхов. Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Рим, 1950. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_004#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text)
4. Звіт Уповноваженого Верховної Ради з прав людини за 2023 рік. URL: <https://ombudsman.gov.ua>

**Юрченко Артем Олексійович,**

здобувач ступеня вищої освіти магістр  
Навчально-наукового експертно -  
криміналістичного інституту  
Національної академії внутрішніх справ

**Науковий керівник:**

**Славна Оксана Володимирівна**

професор кафедри конституційного права  
та прав людини Національної академії  
внутрішніх справ, кандидат юридичних  
наук, доцент

## **ПЕРСПЕКТИВИ ЧЛЕНСТВА УКРАЇНИ В ЄС: СТРАТЕГІЯ ТА ЕТАПИ НАБЛИЖЕННЯ**

Питання європейської інтеграції є одним із ключових пріоритетів зовнішньої політики України з моменту проголошення незалежності. Європейський Союз, представляє собою модель регіонального співробітництва, заснованого на спільних цінностях, принципах демократії та верховенства права. Україна, поділяючи ці цінності та прагнучи до модернізації своєї економіки та суспільства, бачить своє майбутнє у тісній інтеграції з ЄС, а в перспективі - і повноправному членстві. Прагнення України до членства в ЄС набуло особливої актуальності в умовах сучасних геополітичних викликів та агресії з боку російської федерації. Європейська інтеграція розглядається як гарант суверенітету, безпеки та стабільного розвитку країни, а також як інструмент для реалізації масштабних реформ та підвищення рівня життя громадян.

Необхідність пристосування українського законодавства до законодавства ЄС було проголошено ще у Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу 11 червня 1998 року. Пізніше її доповнила Концепція адаптації законодавства України до законодавства ЄС 16 серпня 1999 року, на основі якої мали розроблятися щорічні плани роботи вищих органів виконавчої влади, спрямовані на досягнення цієї мети. Наступним кроком стала “Загальнодержавна програма адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу”, прийнята 18 березня 2004 року

Верховною Радою України. Програма проголосила це пристосування пріоритетним напрямом зовнішньої політики України, спрямованим на досягнення критеріїв вступу до ЄС. Якщо розглядати стан виконання Україною зобов'язань в важливих сферах, то в процесі реалізації конституційної реформи була створена Конституційна комісія та три робочі групи відповідно до напрямків діяльності, прийнято низку вузькоспрямованих законопроектів (наприклад, №1013 про скасування адвокатської монополії, тощо), а також законопроекти, спрямовані переважно на отримання позитивної оцінки з боку електорату, наприклад скасування депутатської недоторканності [3].

За оцінкою фахівців Центру політико-правових ініціатив, майже всі конституційні ініціативи були переважно популістськими та недосконалими з огляду на юридичні питання. Крім того конституційна реформа має й інші проблеми, серед яких закритість підготовки конституційних змін та відсутність консультацій з експертами, цілісного концептуального бачення внесених ініціатив, низька якість законопроектів з погляду юридичної. Сучасний стан і перспективи української євроінтеграції [4].

Судова система України також зазнала певних змін, пов'язаних з ПДА. Перші намагання змінити суддів у 2015–2016 рр. виявились невдалими і не спричинили поліпшення діяльності судової влади. Певні зрушення відбулись після розпуску Вищої кваліфікаційної комісії суддів і створення нових органів: Конкурсної комісії, завданням котрої було формування нового складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів, та Комісії з питань доброчесності та етики, що мусила контролювати діяльність вищих судових органів. Проте, Вища рада правосуддя, уповноважена на керівництво у формуванні цих органів, не виконала своїх завдань та знівелювала роль міжнародних експертів у їх складі. Позитивними зрушеннями варто назвати створення Вищого антикорупційного суду, Служби судової охорони, залучення експертів від громадськості до оцінювання роботи суддів та кандидатів на судові посади від громадської ради доброчесності, запровадження класичного суду присяжних. Ключовими проблемами залишаються: непослідовність судових реформ; високий рівень корумпованості судової влади та неефективність роботи Вищої ради правосуддя; кадровий голод і високе навантаження на чинних суддів, що ускладнює доступність правосуддя тощо [1, 4].

В межах проблеми протидії корупції було засновано Антикорупційне бюро, Вищий антикорупційний суд та низку інших інституцій, внесено зміни в низку нормативних актів тощо. Значущими серед них є можливість передачі справ з судів загальної юрисдикції до Вищого антикорупційного суду, скасування монополії державних експертних центрів на проведення експертиз у кримінальних провадженнях, розширення повноважень Антикорупційного бюро. Антикорупційна структура, відокремлена від загальної правоохоронної в Україні, є досить новою, тому ще не має ефективної системи стримувань і противаг [3].

Одним із основних досягнень стало впровадження Єдиного державного реєстру декларацій, але 27 жовтня 2020 року Конституційний суд визнав

неконституційною кримінальну відповідальність за недостовірне декларування, що можна вважати певним відступом від зобов'язань, взятих Україною в сфері боротьби з корупцією.

Реформування виборчої системи досягло певних здобутків. Це, передусім, ухвалення нового виборчого кодексу, за яким скасовано мажоритарну виборчу систему, крім того запроваджено пропорційну з частково відкритими виборчими списками, кодифіковано виборче законодавство в питанні розподілу та регулювання різних типів виборів, розширено повноваження Центральної виборчої комісії, введено обов'язкову публікацію відкритих виборчих даних тощо. Ці заходи досить істотно просунули реформу у напрямку виконання відповідно до положень ПДА, але при цьому не усунули деяких інших проблем: необґрунтоване надмірне фінансування виборчих кампаній, що лишає можливим вплив фінансового чинника на результати виборів, сумнівна якість Державного реєстру виборців, який не проходив жодного незалежного аудиту, відсутність кваліфікації злочинів проти виборчих прав та системи ефективної протидії їм з боку правоохоронних органів [4, 5].

Сьогоденний стан української євроінтеграції варто назвати важким та суперечливим. Україна поволі рухається вперед на шляху до зближення українського законодавства до законодавства ЄС, але зі значними труднощами. Найперше на це впливає непослідовність проведення реформ та неузгодженість їхнього впровадження між міністерствами, що часто тільки ускладнює вже складний процес реформування. Важливим чинником також є корумпованість. Крім того, зміни, спрямовані на прозорість діяльності органів влади, часто ігнорують, що теж ускладнює ситуацію. Внаслідок цього процес реформування стає важчим і сповільнюється [1, 3].

Наявний стан справ в Україні демонструє, що негаразди, які існують у процесі наближення законодавства та реформування - доволі очевидні. Насамперед, необхідно розв'язати проблему непослідовності рішень шляхом створення механізмів тіснішої взаємодії між органами та гілками влади для узгодження їхніх дій, переглянути та сформувати чітку стратегію втілення нових законів та наявного законодавства з урахуванням національної специфіки і ресурсного потенціалу, залучати незалежних та міжнародних експертів до функціонування ширшого кола інституцій на різних щаблях у процесі проведення кадрових змін, зосередитись на реформах, спрямованих на створення прозорої системи функціонування державних органів, взаємодіяти з громадськістю, залучаючи її до обговорення законопроектів та виявлення проблемних питань.

#### **Список використаних джерел:**

1. Конституція України: Основний Закон України від 28 червня 1996 р. - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про ведення воєнного стану в Україні : закон України від 24 лютого 2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text>

3. Про підтвердження курсу України на інтеграцію до Європейського Союзу та першочергові заходи у цьому напрямі : постанова Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/874-18#Text>
4. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : закон України. UR: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text>
5. Проект Закону про внесення змін до Конституції України (щодо скасування адвокатської монополії) - [http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4\\_1?pf3511=66242](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66242)

**Шевченко Ірина Олександрівна**

Адвокат

**Симоненко Наталія Олександрівна**

доцент кафедри кримінального права  
Національної академії внутрішніх  
справ, кандидат юридичних наук,  
доцент

### **ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТАТТЯМИ 307 ТА 309 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ, В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ**

Запровадження інституту кримінальних проступків у національне законодавство України є інструментальною реакцією на потребу в подальшій гуманізації кримінального права, що полягає у трансформації низки нетяжких злочинів у кримінальні проступки. Виокремлення із загальної сукупності кримінальних правопорушень, передбачених чинним Кримінальним кодексом України, частини діянь, що не становлять значної загрози для основних соціальних благ, дало змогу істотно пом'якшити рівень криміналізації суспільства, а також сформуванню більш диференційований підхід до правових наслідків, передбачених за їх вчинення.

Зміни, що відбулися, дозволили обмежити обсяг репресивного впливу держави, надавши можливість для застосування заходів більш превентивного та реабілітаційного характеру. Водночас поява в законодавстві категорії кримінального проступку як виду кримінального правопорушення актуалізувала низку дискусійних питань, насамперед у сфері їх відмежування від злочинів, а також у визначенні меж караності діянь.

У цьому контексті особливої уваги набуває проблема кваліфікації правопорушень, передбачених статтями 307 та 309 КК України, у зв'язку з необхідністю чіткого розмежування між незаконним виробництвом, виготовленням, придбанням, зберіганням, перевезенням, пересиланням чи збутом наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК України), та аналогічними діяннями, що вчиняються без мети збуту (ст. 309 КК України) [2].